

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور

دانشکده علوم اجتماعی

مرکز تهران

گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری

عنوان پایان نامه:

ساماندهی محلات حاشیه نشین شهر اهواز

مطالعه موردی: ملاحیه

استاد راهنما: دکتر نفیسه مرصوصی

استاد مشاور: دکتر منوچهر جوانمردی

نگارش: محمد امین جرفی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری

فروردین ۹۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

واحد تهران غرب

دانشگاه پیام نور
دانشگاه پیام نور استان تهران
الهم علم لولیک الفرج والناجی والنصر

شماره
تاریخ
پیوست

تصویب نامه

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری

تحت عنوان:

"ساماندهی محلات حاشیه نشین شهر اهواز"

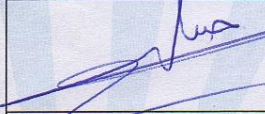
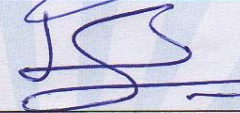
(مطالعه موردی: ملاشیه)"

محمدامین جرفی بشماره دانشجویی : ۸۸۰۰۰۱۵۳۱

تاریخ دفاع : ۱۳۹۱/۱/۲۰ ساعت : ۱۳-۱۴

نمره: نوزده (۱۹) - درجه ارزشیابی: عالی

هیات داوران:

امضاء	مرتبه علمی	نام و نام خانوادگی	داوران
	استاد	سرکار خانم دکتر مرصوصی	استاد راهنما
	استاد	جناب آقای دکتر جوانمردی	استاد مشاور
	استاد	جناب آقای دکتر علی اکبری	استاد داور
			استاد داور

تهران، انتهای غربی اتوبان شهید
همت، بعد از دانشگاه علوم انتظامی
شهرک شهید باقری، روبروی درمانگاه
تلفن: ۴۴۷۳۱۹۰۹ - ۱۴
دورنگار: ۴۴۷۳۱۹۰۸

WWW.TPNU.AC.IR
gharb@tpnu.ac.ir

تقدیم به:

همه ی آنانی که مرا علم آموختند

پدر و مادر مهربان و فداکارم

تقدیر و تشکر:

من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق

درابتدای این پژوهش از استاد ارجمند، سرکار خانم دکتر نفیسه مرصوصی راهنمای اینجانب و جناب آقای دکتر منوچهر جوانمردی استاد محترم مشاور برای زحمات، همراهی و مساعدت ایشان در امر نگارش این پایان نامه، کمال تشکر و سپاسگذاری را دارم، همچنین از استاد گرامی دکتر اسماعیل علی اکبری که داوری پایان نامه اینجانب را متقبل شدند صمیمانه تشکر و قدردانی می نمایم. از خداوند متعال برای آن بزرگواران سلامتی و توفیق روزافزون مسئلت می نمایم.

محمد امین جرفی

چکیده

حاشیه نشینی تجلی نابرابری اجتماعی- اقتصادی در زمینه ی عدم تعادل در توزیع متناسب امکانات و منابع جامعه است. توزیع امکانات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در تمام مناطق کشورها به ویژه در کشورهای در حال توسعه دارای توزیع یکسانی نیست و باعث مهاجرت و انتقال جمعیت از مناطق فقیر به مناطق برخوردار می گردد و حاشیه نشینی بوجود می آید و مشکلاتی را در فرایند شهرنشینی به وجود می آورد که یکی از عناصر منفی در شهرنشینی است.

روش تحقیق حاضر توصیفی- تحلیلی و براساس اطلاعات و داده های جمع آوری شده از کتاب ها، سازمان ها ، ادارات مرتبط با شهرداری و همچنین مشاهدات میدانی و استفاده از پرسش نامه می باشد. نتایج و تحلیل داده های پرسش نامه با استفاده از نرم افزار spss انجام شده است.

در این پژوهش، ابتدا، دیدگاه های نظری در مورد حاشیه نشینی و راهبردهای ساماندهی محلات حاشیه نشین مورد بررسی قرار گرفته و پس از بررسی های میدانی و ویژگیهای محله ی ملاحیه نسبت به ارائه ی یک راهبرد بهینه (توانمندسازی) جهت ساماندهی محله ی ملاحیه اقدام شده است. نتایجی که از پایان نامه بدست آمده نشان دهنده آن است که نبود فرصت های شغلی مهمترین مشکل ساکنان ملاحیه می باشد. برای حل این معضل نیاز به همکاری متقابل مردم، دولت و نهادهای خصوصی است و بهترین راهکار برای بهبود محیط زندگی در محله ملاحیه ایجاد شغل و همچنین افزایش مشارکت آنها در امر ساماندهی و بهبود محیط زندگی خود ساکنان ملاحیه می باشند. در پایان، پس از نتیجه گیری، پیشنهادهایی برای ساماندهی بهینه ی محدوده ی مورد مطالعه ارائه شده است.

واژگان کلیدی: حاشیه نشینی، ساماندهی، توانمندسازی، اهواز، ملاحیه

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۳	فصل اول : کلیات تحقیق
۴	۱-۱ بیان مسئله
۵	۲-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق
۶	۳-۱ پیشینه ی تحقیق
۹	۴-۱ سؤالات تحقیق
۱۰	۵-۱ فرضیه های پژوهش
۱۰	۶-۱ هدف تحقیق
۱۰	۷-۱ روش تحقیق
۱۰	۸-۱ جامعه آماری و حجم نمونه
۱۱	۹-۱ روش گردآوری اطلاعات
۱۱	۱۰-۱ موانع و مشکلات تحقیق
۱۲	فصل دوم : مبانی نظری تحقیق
۱۳	۱-۲ مقدمه
۱۳	۲-۲ مفاهیم و تعاریف
۱۳	۱-۲-۲ حاشیه نشینی

- ۲-۲-۲ ویژگی های مختلف مناطق حاشیه نشین ۱۴
- ۳-۲-۲ ساماندهی ۱۵
- ۳-۲ نظریه ها و دیدگاه های شکل گیری مناطق حاشیه نشین ۱۶
- ۱-۳-۲ دیدگاه بوم شناسی ۱۶
- ۲-۳-۲ دیدگاه لیبرالی ۱۸
- ۳-۳-۲ دیدگاه اقتصاد سیاسی فضا ۲۱
- ۴-۳-۲ دیدگاه رادیکالی (موافق با تغییرات بنیادین) ۲۳
- ۴-۲ راهبردها و نظریات ارائه شده برای ساماندهی پدیده حاشیه نشینی ۲۴
- ۱-۴-۲ دیدگاه خستی و منفعل ۲۴
- ۲-۴-۲ دیدگاه تخریب و برخورد قهر آمیز ۲۴
- ۳-۴-۲ دیدگاه بنیادگرا ۲۵
- ۴-۴-۲ دیدگاه اصلاح طلب ۲۵
- ۱-۴-۴-۲ مهمترین اصول و ابعاد راهبرد توانمند سازی ۲۷
- ۵-۲ دسته بندی مناطق حاشیه نشین و تعیین جایگاه ملاحظیه ۲۹
- ۶-۲ تجربیات برخورد با مناطق حاشیه نشین در جهان و ایران ۳۰
- ۷-۲ جمع بندی و نتیجه گیری ۳۳
- فصل سوم: محدوده مورد مطالعه ۳۵
- ۱-۳ مقدمه ۳۶

- ۳-۲ موقعیت جغرافیایی شهر اهواز..... ۳۸
- ۳-۳ ویژگی های طبیعی شهر اهواز..... ۳۸
- ۳-۳-۱ توپوگرافی..... ۳۸
- ۳-۳-۲ زمین شناسی اهواز..... ۴۱
- ۳-۳-۳ آب و هوا..... ۴۱
- ۳-۳-۴ بررسی هیدرولوژی شهر اهواز..... ۴۴
- ۳-۳-۵ پوشش گیاهی شهر اهواز..... ۴۷
- ۳-۴ بررسی ویژگیهای جمعیتی، اقتصادی و اجتماعی شهر اهواز..... ۴۷
- ۳-۴-۱ تعداد جمعیت و تحول آن..... ۴۷
- ۳-۴-۲ نرخ رشد..... ۴۷
- ۳-۴-۳ توزیع جنسی جمعیت..... ۴۸
- ۳-۴-۴ توزیع سنی جمعیت..... ۴۹
- ۳-۴-۵ بعد خانوار..... ۵۱
- ۳-۴-۶ پراکندگی جمعیت..... ۵۲
- ۳-۴-۷ توزیع جمعیت بر حسب وضع سواد و آموزش..... ۵۲
- ۳-۴-۸ توزیع جمعیت بر حسب فعالیت و شغل..... ۵۳
- ۳-۴-۹ بار تکفل (سرباری)..... ۵۳
- ۳-۴-۱۰ دین و مذهب..... ۵۴

- ۳-۴-۱۱ آینده نگری جمعیت شهر اهواز..... ۵۴
- ۳-۴-۱۲ مهاجرت اهواز..... ۵۵
- ۳-۵ ویژگی های کالبدی شهر اهواز..... ۵۷
- ۳-۶ شناسایی محلات حاشیه نشین..... ۵۷
- ۳-۷ روند تحولات و تصویر کلان حاشیه نشینی در اهواز..... ۵۸
- ۳-۷-۱ محلات رسمی برخوردار از زیر ساخت های اساسی..... ۵۸
- ۳-۷-۲ محلات غیر رسمی برخوردار از زیر ساخت های اساسی..... ۵۹
- ۳-۷-۳ محلات توسعه نیافته ی پیرامونی..... ۵۹
- ۳-۸ موقعیت محله ملاشیه..... ۶۱
- ۳-۹ بررسی ویژگی های جمعیتی،اقتصادی،اجتماعی و کالبدی محله ملاشیه..... ۶۱
- ۳-۹-۱ ویژگی های جمعیتی ملاشیه..... ۶۱
- ۳-۹-۲ ویژگی های اقتصادی ملاشیه..... ۶۴
- ۳-۹-۳ ویژگی های اجتماعی ملاشیه..... ۶۵
- ۳-۹-۴ ویژگی های کالبدی ملاشیه..... ۶۸
- ۳-۱۰ کاربری اراضی..... ۷۲
- ۳-۱۰-۱ کاربری مسکونی..... ۷۲
- ۳-۱۰-۲ کاربری تجاری..... ۷۲
- ۳-۱۰-۳ کاربری آموزشی..... ۷۲

۷۲	۳-۱۰-۴ کاربری بهداشتی- درمانی
۷۳	۳-۱۰-۵ کاربری ورزشی
۷۳	۳-۱۰-۶ کاربری فضای سبز
۷۳	۳-۱۰-۷ کاربری اداری- انتظامی
۷۳	۳-۱۰-۸ کاربری انبار
۷۳	۳-۱۰-۹ کاربری حمل و نقل و شبکه معابر
۷۵	۳-۱۰-۱۰ کاربری مذهبی
۷۵	۳-۱۰-۱۱ کاربری زمین های بایر
۷۷	۳-۱۱ کیفیت ابنیه
۷۹	فصل چهارم : تجزیه و تحلیل اطلاعات و آمار
۸۰	۴-۱ مقدمه
۸۰	۴-۲ اطلاعات سرپرستان خانوار
۸۰	۴-۲-۱ سن سرپرستان خانوار
۸۱	۴-۲-۲ تحصیلات سرپرستان خانوار
۸۲	۴-۲-۳ محل تولد سرپرستان خانوار
۸۲	۴-۲-۴ وضع فعالیت سرپرستان خانوار
۸۴	۴-۳ اطلاعات اقتصادی - اجتماعی
۸۴	۴-۳-۱ بُعد خانوار

- ۸۶..... ۲-۳-۴ مدت اقامت سرپرستان خانوار در محله.....
- ۸۷..... ۳-۳-۴ دلیل سکونت.....
- ۸۸..... ۴-۳-۴ وضعیت برخورداری از امکانات زیربنایی در محله ملاحظیه.....
- ۸۹..... ۵-۳-۴ وضعیت امکانات بهداشتی - درمانی.....
- ۹۱..... ۶-۳-۴ وضعیت امکانات آموزشی - فرهنگی.....
- ۹۲..... ۷-۳-۴ میزان درآمد.....
- ۹۲..... ۸-۳-۴ میزان همکاری ساکنین با شهرداری به منظور ساماندهی و بهبود وضعیت محله.....
- ۹۴..... ۴-۴ ویژگی های کالبدی.....
- ۹۴..... ۱- ۴-۴ وضعیت واحدهای مسکونی.....
- ۹۵..... ۲-۴-۴ متراژ واحدهای مسکونی.....
- ۹۶..... ۳-۴-۴ وضعیت سند واحدهای مسکونی.....
- ۹۷..... ۴-۴-۴ نوع مصالح به کار رفته در ساختمان واحدهای مسکونی.....
- ۹۸..... ۵-۴-۴ کیفیت ابنیه مسکونی.....
- ۹۹..... ۶-۴-۴ مدت زمان سپری شده از تهیه خانه توسط ساکنین محله.....
- ۱۰۰..... ۷-۴-۴ در صورت دادن وام کم بهره به شما، صرف چه کاری می کنید؟.....
- ۱۰۱..... ۵-۴ رضایت از زندگی.....
- ۱۰۲..... ۶-۴ ضرورت ساماندهی و بهسازی.....
- ۱۰۳..... ۷-۴ اولویت بندی حل مشکلات.....

۱۰۵ چگونگی حل مشکلات محله از نظر ساکنین
۱۰۵ ۱-۸-۴ نقش مردم و نهادهای دولتی و خصوصی
۱۰۶ ۲-۸-۴ راهکارهای عملی
۱۰۸ ۹-۴ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۰۹ فصل پنجم: آزمون فرضیه‌ها ، نتیجه‌گیری و جمع‌بندی و ارائه پیشنهادات
۱۱۰ ۱-۵ آزمون فرضیه‌ها
۱۱۵ ۲-۵ نتیجه‌گیری
۱۱۷ ۳-۵ پیشنهادات
۱۲۱ منابع
۱۲۴ پیوست‌ها و ضمائم
۱۲۵ عکس‌ها
۱۳۲ پرسش‌نامه
۱۳۶ Abstract

فهرست نقشه ها

- نقشه ۱-۳ موقعیت اهواز در استان خوزستان و موقعیت ملاحیه در شهر اهواز..... ۳۷
- نقشه ۲-۳ ارتفاع منطقه..... ۴۰
- نقشه ۳-۳ رودخانه‌ی کارون و محدوده‌ی مناطق هشت‌گانه..... ۴۶
- نقشه ۴-۳ موقعیت محلات حاشیه نشین اهواز..... ۶۰
- نقشه ۵-۳ مراحل توسعه فیزیکی بافت محله ملاحیه..... ۷۱
- نقشه ۶-۳ شبکه معابر محله ملاحیه..... ۷۴
- نقشه ۷-۳ کاربری اراضی موجود محله ملاحیه..... ۷۶
- نقشه ۸-۳ کیفیت ابنیه محله ملاحیه..... ۷۸
- نقشه ۱-۵ کاربری اراضی پیشنهادی محله ملاحیه..... ۱۲۰

فهرست جداول

- جدول ۱-۳ پارامترهای هواشناسی ایستگاه اهواز در دوره سی و شش ساله (۱۹۷۰-۲۰۰۶)..... ۴۴
- جدول ۲-۳ میزان جمعیت و رشد برای استان شهرستان اهواز و شهر اهواز طی سال های ۱۳۳۵-۱۳۸۵..... ۴۸
- جدول ۳-۳ نسبت جنسی اهواز طی سرشماری ۱۳۵۵-۱۳۸۵..... ۴۹
- جدول ۴-۳ جمعیت شهر اهواز بر حسب گروه های سنی..... ۵۰
- جدول ۵-۳ وضعیت خانوارهای ساکن شهر اهواز..... ۵۱
- جدول ۶-۳ خانوارهای معمولی شهر اهواز..... ۵۱

- جدول ۳-۷ بعد خانوار شهر اهواز طی سال های ۸۵-۱۳۳۵ ۵۲
- جدول ۳-۸ مساحت شهر اهواز و تراکم جمعیت آن طی سال های ۱۳۳۵-۱۳۸۵ ۵۲
- جدول ۳-۹ وضعیت جمعیت ۱۰ سال به بالای شهر اهواز..... ۵۳
- جدول ۳-۱۰ تحول، شمار و نرخ رشد ملامشیه طی سال های ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵..... ۶۲
- جدول ۳-۱۱ تعداد و درصد گروه های سنی جمعیت ملامشیه..... ۶۲
- جدول ۳-۱۲ ساختار جمعیتی و جنسی ملامشیه..... ۶۳
- جدول ۳-۱۳ گروه های عمده فعالیت سرپرستان خانوار ملامشیه..... ۶۵
- جدول ۳-۱۴ تعداد و درصد جمعیت با سواد ملامشیه..... ۶۶
- جدول ۳-۱۵ تعداد دانش آموزان ملامشیه به تفکیک جنسی..... ۶۷
- جدول ۳-۱۶ تعداد و مشخصات مدارس ملامشیه..... ۶۸
- جدول ۳-۱۷ مساحت و سرانه کاربری های موجود ملامشیه..... ۷۵
- جدول ۳-۱۸ تعداد و درصد کیفیت ابنیه در ملامشیه..... ۷۷
- جدول ۴-۱ وضعیت سن سرپرستان خانوار..... ۸۰
- جدول ۴-۲ وضعیت سطح تحصیلات محله ملامشیه..... ۸۱
- جدول ۴-۳ محل تولد ساکنین محله ملامشیه..... ۸۲
- جدول ۴-۴ وضع فعالیت سرپرستان خانوار ملامشیه..... ۸۳
- جدول ۴-۵ وضعیت اشتغال ساکنین محله ملامشیه..... ۸۳
- جدول ۴-۶ وضعیت بُعد خانوار در محله ملامشیه..... ۸۵

- جدول ۷-۴ مدت اقامت ساکنین محله ملاحیه..... ۸۶
- جدول ۸-۴ دلیل سکونت ساکنین محله ملاحیه..... ۸۷
- جدول ۹-۴ وضعیت سطح برخورداری از امکانات زیربنایی در محله ملاحیه..... ۸۸
- جدول ۱۰-۴ وضعیت برخورداری از سایر امکانات در محله ملاحیه..... ۸۹
- جدول ۱۱-۴ وضعیت امکانات بهداشتی - درمانی از نظر ساکنین..... ۹۰
- جدول ۱۲-۴ وضعیت امکانات آموزشی - فرهنگی از نظر ساکنین..... ۹۱
- جدول ۱۳-۴ میزان درآمد خانوارها در محله ملاحیه..... ۹۲
- جدول ۱۴-۴ میزان تمایل به همکاری ساکنین با شهرداری..... ۹۳
- جدول ۱۵-۴ وضعیت مالکیت واحدهای مسکونی محله ملاحیه..... ۹۴
- جدول ۱۶-۴ وضعیت متراژ واحدهای مسکونی ملاحیه..... ۹۵
- جدول ۱۷-۴ وضعیت سند واحدهای مسکونی محله ملاحیه..... ۹۶
- جدول ۱۸-۴ نوع مصالح به کار رفته در واحدهای مسکونی محله ملاحیه..... ۹۷
- جدول ۱۹-۴ کیفیت ابنیه مسکونی محله ملاحیه..... ۹۸
- جدول ۲۰-۴ مدت زمان سپری شده از تهیه خانه در محله ملاحیه..... ۹۹
- جدول ۲۱-۴ موارد مصرف در صورت دادن وام کم بهره..... ۱۰۰
- جدول ۲۲-۴ میزان رضایت از زندگی در محله ملاحیه..... ۱۰۱
- جدول ۲۳-۴ ضرورت ساماندهی و بهسازی محله از نظر ساکنین..... ۱۰۲
- جدول ۲۴-۴ مهمترین مشکلات محله ملاحیه شهر اهواز..... ۱۰۴

- جدول ۴-۲۵ چگونگی حل مشکلات محله از نظر ساکنین..... ۱۰۵
- جدول ۴-۲۶ بهترین راهکارهای بهبود وضعیت محیط زندگی محله ملاحیه شهر اهواز..... ۱۰۶
- جدول ۵-۱ آزمون فرضیه اول..... ۱۱۰
- جدول ۵-۲ آزمون فرضیه دوم..... ۱۱۲
- جدول ۵-۳ آزمون فرضیه سوم..... ۱۱۵

فهرست نمودارها

- نمودار ۴-۱ وضعیت اشتغال ساکنین محله ملاحیه..... ۸۴
- نمودار ۴-۲ وضعیت بُعد خانوار در محله ملاحیه..... ۸۵
- نمودار ۴-۳ مدت اقامت ساکنین محله ملاحیه..... ۸۶
- نمودار ۴-۴ علل سکونت ساکنین محله ملاحیه..... ۸۷
- نمودار ۴-۵ وضعیت سطح برخورداری از امکانات زیربنایی در محله ملاحیه..... ۸۸
- نمودار ۴-۶ وضعیت برخورداری از سایر امکانات در محله ملاحیه..... ۸۹
- نمودار ۴-۷ وضعیت امکانات بهداشتی - درمانی از نظر ساکنین..... ۹۰
- نمودار ۴-۸ وضعیت امکانات آموزشی - فرهنگی از نظر ساکنین..... ۹۱
- نمودار ۴-۹ میزان تمایل به همکاری ساکنین با شهرداری..... ۹۳
- نمودار ۴-۱۰ وضعیت مالکیت واحدهای مسکونی محله ملاحیه..... ۹۴
- نمودار ۴-۱۱ وضعیت متراژ واحدهای مسکونی..... ۹۵

- نمودار ۴-۱۲ وضعیت سند واحدهای مسکونی محله ملاشیه..... ۹۶
- نمودار ۴-۱۳ نوع مصالح به کار رفته در واحدهای مسکونی محله ملاشیه..... ۹۷
- نمودار ۴-۱۴ کیفیت ابنیه مسکونی محله ملاشیه..... ۹۸
- نمودار ۴-۱۵ مدت زمان سپری شده از تهیه خانه در محله ملاشیه..... ۹۹
- نمودار ۴-۱۶ موارد مصرف در صورت دادن وام کم بهره..... ۱۰۱
- نمودار ۴-۱۷ میزان رضایت از زندگی در محله ملاشیه..... ۱۰۲
- نمودار ۴-۱۸ ضرورت ساماندهی و بهسازی محله ملاشیه از نظر ساکنین..... ۱۰۳
- نمودار ۴-۱۹ مهمترین مشکلات محله ملاشیه شهر اهواز ۱۰۴
- نمودار ۴-۲۰ چگونگی حل مشکلات محله از نظر ساکنین..... ۱۰۵
- نمودار ۴-۲۱ بهترین راهکارهای بهبود وضعیت محیط زندگی از نظر ساکنین محله ملاشیه شهر اهواز..... ۱۰۷
- نمودار ۵-۱ مقایسه وضعیت سواد در محله ملاشیه نسبت به شهر اهواز و کشور (به درصد)..... ۱۱۳
- نمودار ۵-۲ مقایسه وضعیت درآمد ماهانه در محله ملاشیه نسبت به شهر اهواز و کشور (به ریال)..... ۱۱۴
- نمودار ۵-۳ مقایسه وضعیت بیکاری در محله ملاشیه نسبت به شهر اهواز و کشور (به درصد)..... ۱۱۵

فهرست شکل ها

- شکل ۳-۱ گلاباد ایستگاه سینوپتیک اهواز..... ۴۳

مقدمه:

حاشیه نشینی پدیده ای است که به دلیل عدم توزیع متناسب منابع اجتماعی- اقتصادی شکل می گیرد با توجه به رشد شهرنشینی در جهان و ایران و وجود مهاجرت‌های روستا- شهری، پیدایش و تکوین این پدیده سرعت بیشتری به خود گرفته است.

مهمترین ویژگی‌های این پدیده بوجود آمدن مسکن نامناسب و زیر استاندارد، فعالیت ساکنین در بخش غیر رسمی و وجود معضلات اجتماعی- اقتصادی است.

حاشیه نشینی به دلایل مختلف در شهرها بوجود آمده است که از مهمترین دلایل شکل گیری آن وجود نابرابری های ناحیه ای، عدم برنامه ریزی صحیح جهت ایجاد زیرساخت ها، ضعف نهادهای مدیریت شهری و همچنین برای شهرهای خوزستان بخصوص شهر اهواز جنگ تحمیلی باعث گسترش حاشیه نشینی می باشد. اکثر مهاجرین به دلیل وجود عوامل دافعه در موطن و وجود عوامل جاذبه در مقصد به مکان های برخوردار مهاجرت می کنند و نسبت به ساختن سرپناه با حداقل کیفیت اقدام می کنند و بدین ترتیب محلات حاشیه نشین را به وجود می آورند. این معضل در اکثر کشورهای جهان وجود داشته و دارد. راهبردهای مختلفی جهت ساماندهی پدیده ی حاشیه نشینی در جهان ارائه شده است که هر کشوری با توجه به سیاست ها و نوع حکومت از این راهبردها جهت ساماندهی این پدیده کمک می گیرد.

بر این اساس مجموعه این پژوهش در پنج فصل به شرح زیر ارائه می گردد :

فصل اول : کلیات تحقیق: این فصل شامل مواردی چون بیان مساله، ضرورت و اهمیت تحقیق، سوالات تحقیق، فرضیه های تحقیق، اهداف تحقیق، روش تحقیق، مشکلات تحقیق و... می شود.

فصل دوم : مبانی نظری تحقیق: در این فصل به بررسی مفاهیم و تعاریف بکاررفته برای تعریف پدیده مورد نظر پرداخته شده است. همچنین دیدگاه ها و نظریات شکل گیری پدید حاشیه نشینی، راهکارها و نگرش های ساماندهی آن نیز مورد بحث قرار می گیرد.

فصل سوم : شناخت محدوده مورد مطالعه: شناخت شهر اهواز و ویژگی های طبیعی، جمعیتی و کالبدی می باشد. سپس محله ملاحیه از نظر جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی و کالبدی مورد بررسی قرار می گیرد.

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل اطلاعات و یافته های تحقیق : در این فصل به بررسی و تحلیل اطلاعات بدست آمده از پرسشنامه ای که توسط ساکنین محله ملاحیه تکمیل شده است، می پردازیم.

فصل پنجم : آزمون فرضیه ها، نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات : در این فصل از پایان نامه فرضیه ها مورد آزمون قرار خواهد گرفت ، جمع بندی و نتیجه گیری از مباحث همچنین به ارائه پیشنهادها در زمینه مورد مطالعه پرداخته می شود.